

University of Groningen

Erythropoietin in cardiac ischemia

Lipsic, Erik

IMPORTANT NOTE: You are advised to consult the publisher's version (publisher's PDF) if you wish to cite from it. Please check the document version below.

Document Version

Publisher's PDF, also known as Version of record

Publication date:

2006

[Link to publication in University of Groningen/UMCG research database](#)

Citation for published version (APA):

Lipsic, E. (2006). *Erythropoietin in cardiac ischemia*. [Thesis fully internal (DIV), University of Groningen]. [s.n.].

Copyright

Other than for strictly personal use, it is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

The publication may also be distributed here under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license. More information can be found on the University of Groningen website: <https://www.rug.nl/library/open-access/self-archiving-pure/taverne-amendment>.

Take-down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Downloaded from the University of Groningen/UMCG research database (Pure): <http://www.rug.nl/research/portal>. For technical reasons the number of authors shown on this cover page is limited to 10 maximum.

Dankwoord

Dit wordt een lang dankwoord...

Vanaf het begin van mijn tocht als mens, arts en onderzoeker ben ik heel veel mensen tegengekomen die van grote invloed zijn geweest op mij. Bij degenen die betrokken zijn geweest bij het tot stand komen van dit proefschrift wil ik een moment stilstaan.

In “order of appearance”. Ergens in april 2001 ben ik naar Groningen gekomen met een voetbaltroep van het Academisch Ziekenhuis in Bratislava. Omdat ik al toen wist dat een carrière als profvoetballer er niet in zou zitten, heb ik contact opgenomen met de internationaliseringsafdeling van de Faculteit Medische Wetenschappen om te vragen of er mogelijkheden bestonden om cardiologisch onderzoek in Groningen te doen. De allereerste die ik tegenkwam was Dr. Caesar Hulstaert. Beste Caesar, ik wil je niet alleen bedanken voor je primeur, maar ook voor je altijd persoonlijke inzet en hulp.

De tweede met wie ik in contact kwam in Groningen was prof. dr. D.J. van Veldhuisen, mijn tweede promotor. Beste Dirk-Jan, sinds onze eerste ontmoeting wist jij misschien beter dan ikzelf dat ik voor een langere tijd in Groningen zou vastzitten. Bedankt voor deze “visie”, het besmettelijke enthousiasme en de dagelijkse betrokkenheid, met name in de laatste maanden van mijn promotietraject. Ik waardeer je praktische manier van werken en je vermogen om beslissingen te nemen. Tevens wil ik je bedanken voor de mogelijkheid om me te kunnen specialiseren tot cardioloog.

“Not last but surely not least”- mijn eerste promotor- prof. dr. W.H. van Gilst. Beste Wiek, toen ik naar Groningen kwam had ik er geen idee van dat ik in het lab van de Klinische Farmacologie zou belanden. Ik herinner me de koude dag in januari 2002 toen jij me onder je hoede kreeg- een onderzoeker-rookie. En toch had jij het vertrouwen om mij op een heel nieuw project in te zetten. Al heel vroeg had ik één ding door: hoewel jij misschien niet zo vaak en nadrukkelijk aan het woord bent, is het verstandig om nauwkeurig naar je te luisteren wanneer dat wel zo is. Ik heb veel waardering voor je brede wetenschappelijke kennis, je kritische blik, en de capaciteit om de verschillende onderwerpen in perspectief te zetten. Ik beschouw je als een onderzoeker met een grote “O”.

Hoewel ik al twee co-promotors heb, hadden het er eigenlijk drie moeten zijn. Mijn directe begeleider in de beginfase was dr. Rob Henning, die mij ook het aanbod heeft gedaan om de hele promotie in Groningen af te ronden. Beste Rob, hoewel jij de tweede helft van de wedstrijd meer op de bank hebt gezeten met af en toe een goede suggestie hoe wij verder moesten, maakte jouw inzet in de eerste helft het verschil tussen overwinning en nederlaag. Bedankt daarvoor en ook voor de gezellige discussies in de “Onderwerelt” van Lunteren.

De tweede helft was onder de regie van dr. R.G. Schoemaker, mijn eerste co-promotor. Beste Regien, jij kwam precies op tijd toen wij “nieuw bloed” nodig hadden. Ik vraag me ook af of het onderwerp van de eerste studie over de timing van de EPO-effecten slechts toeval heeft kunnen zijn. Je expertise op dierexperimenteel gebied bracht een gunstige wind in onze zeilen. Bedankt voor je steun, vanaf het opzetten van de studies tot het schrijven van de manuscripten.

Mijn tweede co-promotor is dr. A.A.Voors. Beste Adriaan, ik ben blij dat jij ook betrokken bent geweest bij het EPO-onderzoek. Ik vond in het bijzonder onze samenwerking tussen “bench and bedside” en de snelle toepassing van experimentele resultaten in de kliniek prettig. Tevens bedankt voor je bereidheid om er altijd voor mij te zijn, betreffende het onderzoek of voor meer persoonlijke zaken.

De leden van de beoordelingscommissie, prof. dr. F. Zijlstra en prof. dr. A.J. van Zonneveld, wil ik bedanken voor de bereidheid om mijn proefschrift kritisch te beoordelen. My special thanks go to prof. dr. P. Ponikowski for his readiness to accept the membership in the reading committee and his presence during the defence of the thesis.

Samenwerking was het belangrijkste woord waarom het in “ons EPO-project” draaide. Wij hebben daadwerkelijk grenzen overschreden- van cellen naar patiënten, van experiment naar kliniek, van Klinische Farmacologie naar Cardiologie... and much more. Bij het in vivo lab van de Klinische Farmacologie hebben Alex Kluppel, Azuwerus van Buiten, Bianca Meijeringh, Lisa Wong en Maaïke Goris altijd voor me klaargestaan, bedankt. Een apart woord van dank gaat naar Egbert Scholtens. Beste Egbert, jij was de eerste die met mij in het Nederlands praatte. Ik herinner me de gezelligheid van het samen experimenten doen, en van het supporten van het Slowaakse hockey-team misschien worden het de volgende Olympische spelen. Tevens wil ik Marry Duin, Cécile Deelman-Driessen en Kristien Boddeus bedanken voor het aanleren van en het helpen met “de blots en de PCRs”, destijds voor mij een geheel onbekende wereld. Dr. Albert Suurmeijer heeft me veel belangrijke suggesties gegeven voor de apoptose-bepalingen.

Zeker de secretaresses zijn belangrijk in deze rij. Ik ben Ardy Kuperus, Alexandra Douglas en Ellen la Bastide van de Klinische Farmacologie, en Olga Klompstra en Alma Guikema van de Cardiologie zeer dankbaar.

Hoewel EPO in de nieren wordt geproduceerd, had ik wetenschappelijk weinig met de nefrologie te maken, en daarmee ook niet met de “tweede poot” van onze afdeling onder leiding van prof. dr. Dick de Zeeuw. Beste Dick, ik zou je desalniettemin willen bedanken voor de scherpe kritiek en gezellige discussies op de refereeravonden bij jou thuis. Tevens wil ik andere mensen bij de KF bedanken voor belangrijke suggesties en leuke samenwerking: Hendrik Buikema, Leo Deelman en Richard van Dokkum. Jan van den Akker en Wessel Sloof hebben voor mij heel wat logistieke problemen opgelost. Adriaan, het squashverhaal is nog niet voorbij.

Nu de lotgenoten- de andere AIO's en PhD studenten: Simone G., Annemarieke, Bart, Bas, Els, Maria, Bernadet, Menno, Mirjam, Willemijn, Simone V., Cheng, Ying, Rik, Jacoba, Larissa, Willeke, Peter M., Hiddo en Hisko. Jullie hebben het allemaal behoorlijk makkelijker voor me gemaakt; bedankt daarvoor. Annemarieke, jij was de senior AIO toen ik naar KF kwam en de eerste met wie ik de lange avonden op donderdag doorbracht; één van de stellingen is daaraan gekoppeld. Beste Bart, we hebben een uitdrukking in het Slowaaks- beter laat dan nooit, en dat geldt ook voor onze vriendschap, waarvan ik weet dat wij haar ondanks de afstand in stand kunnen houden. Zet hem op in Canada!! Beste Maria, ik ben er zeker van dat jouw professionele dromen vervuld zullen worden, al zal de wereld een toegewijd

onderzoeker verliezen; veel succes samen met Orest. Onze co-assistente Willemijn wil ik veel plezier wensen bij het kennismaken met de echte patiënten. Lieve Mirjam, wat het leven boeiend maakt is de mogelijkheid een droom te verwezenlijken, bedankt voor de lange gesprekken en grote steun die jij voor mij bent geweest, tijdens goede en slechte tijden. Sommige dingen kan je niet verwoorden, toch zou ik je veel succes met jouw legende willen wensen, om die waar te maken heb jij naar mijn inziens alles in huis.

Anton Roks was geen AIO, maar toch hoorde hij er meestal een beetje bij. Beste Anton, dank voor je openheid en bereidheid om de integratie voor elke "allochtoon" te veraangemen. Ook wil ik Jurjen Zandstra en Jan Verbeek bedanken, de twee studenten die met veel enthousiasme betrokken waren bij het EPO onderzoek. Jurjen, we zouden toch een keer slivovitz in Slowakije moeten proberen.

In het tweede deel van mijn promotieonderzoek ontsnapte ik steeds vaker van de KF... naar de cardiologie en de greenhouse. Tom, Pim, Wim, Rudolf, Folkert, Martin, Michiel, Patrick, Jessica, Marcella, Meint, Tone, Christiane, Jochem, Ruud, Pieter en Kevin, allen bedankt voor de gezelligheid. Toch een kleine suggestie: misschien zou de Senseo vervangen moeten worden door een ander apparaat. Daan, jij hebt de fakkel overgenomen, veel succes ermee! De cardiologen van de UMCG ben ik dankbaar dat ik tijdens mijn onderzoek het contact met de kliniek niet helemaal heb verloren. Bovendien waren de interventiecardiologen "conditio sine qua non" bij het uitvoeren van onze klinische pilotstudie bij patiënten met een acuut myocardinfarct. Tevens wil ik de mensen bij de cardio-research bedanken voor hun inzet en hulp, met name Peter, Anja en Greetje, en ook Zaza, Trinke en Margriet. Met Gideon, Johan en het echoapparaat hebben wij vele lange avonden doorgebracht, bedankt.

Bij een promotie zijn er altijd twee mensen die in noodgeval voor de promovendus zouden mogen invallen: de twee paranimfen- Peter van der Meer en Peter Ochodnický. Het is niet alleen symbolisch dat het twee Peters zijn; een Nederlander en een Slowaak. Deze twee mensen waren voor mij in de afgelopen vier jaren de belangrijkste collega's, vrienden, "brothers in arm". Ik heb een tweeling broer, maar jullie twee zijn letterlijk mijn andere twee tweelingbroers geworden. Eerst Peter van der Meer, mijn EPO tweeling. Beste Peter, bedankt voor de leuke samenwerking, ontspannen sfeer, jouw suggesties en hulp, of het nu in Groningen of in Deventer was. Ik had me geen beter maatje kunnen wensen. Ik waardeer jouw kwaliteiten en inzet als arts, onderzoeker, maar met name als mens, in de volle betekenis van het woord. Milý Peter, keď som prišiel do Groningenu, myslel som si že budem na širokom okolí jediným Slovákom. Teba som stretol hneď na druhý deň a štyri roky sme zdieľali jednu pracovňu na fakulte. Okrem kolegu v práci si sa stal aj mojím spolubývajúcim, ale hlavne blízky priateľom, s ktorým som mal veľa spoločného- názorov, záujmov, športov. Veľmi si vážim Tvoju bezprostrednosť, neúnavnú schopnosť rozdávať úsmev, trefný humor, ale aj Tvoju ochotu vždy nezištne pomáhať. Som šťastný že som v Groningene našiel takého priateľa ako si Ty, prajem Tebe aj Janke veľa šťastia, ale hlavne zdravia, lebo keď je to zdravie..... to ostatné už príde samo.

Slowaken in Groningen. Napriek tomu že by to nikto neočakával, vytvorili sme docela silnú (charakterom) komunitu aj v tomto neznámom severoholandskom meste. Martin W., Tibor, Rado, Erik, Silvia, Martin G., Miki, Jarka a veľa iných, ďakujem za pohodu a ten dôležitý

kúsok domova, bez ktorého by to bolo oveľa ťažšie. Mirka, všetko dobré v ceste za Tvojimi snami. Rodina Černáková vniesla po rokoch potrebné oživenie do našej malej komunity, ale aj môjho každodenného života. Mirkine večere a makový koláč a sobotný tenis s Vladom sú pre mňa už teraz sentimentálnou spomienkou.

I was utmost fortunate for being able to find a lot of international friends in Groningen. Kacper, Koen, Saravanan and others, good luck with your future career and take care.

Er is nog een speciaal persoon die ik niet mag vergeten: Rineke Klijnsma, het hoofd van de internationaliseringsafdeling van het UMCG. Beste Rineke, de wereld is klein, en wij hebben elkaar na jaren weer in Groningen ontmoet. Bedankt voor de gezelligheid in jouw tuintje, de leuke gesprekken en bereidheid er altijd voor mij te zijn.

Tevens wil ik bedanken alle assistenten en specialisten in Deventer Ziekenhuis voor de manier waarop ze mij hebben ontvangen, ik verheug me op de volgende jaren en onze samenwerking.

En nu even mijn familie en vrienden in Slowakije.

Vyzerá to neuveriteľne dlho, tie štyri roky čo som strávil v Holandsku, výsledkom ktorých sú predchádzajúce stránky. To všetko by ale nebolo možné bez podpory rodiny a priateľov doma na Slovensku, častých návštev, posedení pri víne, na lyžovačkách, filozofovanie pri grile, v pohode a kľude. To všetko mi dodávalo nevyhnutnú energiu ísť ďalej. V prvom rade patrí moje ďakujem Petrovi Kubicovi. Milý Kubo, po mojich rodičoch si bol prvý s ktorým som sa stretol vždy po príchode na Slovensko, nikto nám už nikdy nezoberie všetko čo sme spolu zažili. Ďakujem, v mojich myšlienkach zostaneš stále prvý... Milá Ad'ka, všetko už bolo povedané, zostávajú nám však spomienky a priateľstvo. Veľmi obdivujem Tvoju statočnosť a silu ísť ďalej a aj keď tomu občas neveríme, nakoniec určite prídu aj kľudné a šťastnejšie chvíle. Katka a Jožko, vás dvoch ešte čoskoro oslávim, prajem vám už dopredu veľa šťastia, obaja máte všetko potrebné na to aby to bol zaručený úspech. Ďakujem, že ste si našli čas prísť do Groningenu a teším sa, že to spoločne ešte dlho spolu "potiahneme". Danka a Mirko, moja promócia sa časovo skoro kryje s kolaudáciou vášho nového domu- prajem vám dobrý vietor do nových plachiet. A ja tajne dúfam, Danka, že nám ešte zostáva pár narodeninových osláv v Lieskovom. Jožko K., Tibor, Tomáš D., Peter K., Tomáš S., Michal, Martin- ďakujem za spoločné strávené chvíle, mali by sme v tom pokračovať nezávisle od geografických súradníc v ktorých sa práve nachádzame. Maroš, ďakujem za pohostinnosť vo Worcesteri a na všetkých AHA a ACC kongresoch, možno nastal čas aby si už aj Ty začal chodiť na európske kongresy. Rovnako ďakujem všetkým ostatným, u ktorých som mohol čerpať veľa energie počas uplynulých rokov, veselých aj ťažkých chvíľ zároveň.

Rád by som sa poďakoval aj tým ktorí stáli na začiatku mojej lekárskej kariéry, za podporu a pomoc, menovite prof. Balážovjehovi, doc. Dukátovi a prof. Traubnerovi.

A na záver tí najdôležitejší. Moja najbližšia rodina- moji rodičia. Mami & otec - Edita & Tomáš, obaja ste mi dali viac ako si ktorékoľvek dieťa môže želať, obaja a každý inak, ste boli a zostávate pre mňa vzormi ktoré chcem nasledovať. Za to čo som v mojom živote dosiahol patrí z veľkej časti vďaka vám dvom. Slovíčko ďakujem nemôže ani zďaleka vyjadriť moje

pocity čo k vám obom cítim, dúfam že vám to aspoň čiastočne budem vedieť vrátiť. Milý Dano, som veľmi šťastný, že mám takého brata ako Ty- už skoro tridsať tri rokov... Obdivujem čo si vo svojom veku dosiahol, som na Teba (právom) hrdý a aj keď nie vždy s Tebou budem súhlasiť, vždy Ťa budem podporovať v tom čo robíš a pokladáš za správne.

And that is the end. It was not possible to thank everyone, and yet the contribution of those not named was not less important. Through my life I keep asking myself, why I keep meeting all those special persons at all the places, and I ended up with only two feasible explanations. Either I am the lucky one that always comes across the right people at the right time, or there is an abundance of exceptional people walking around the face of the Earth, in which case it really is a „a wonderful world“ ...

...or both are true...

